

КАФЕДРА ДЕРЕВ'ЯНИХ ДУХОВИХ ІНСТРУМЕНТІВ

Підготовка магістерської виконавської програми. Флейта.

Освітній ступінь	магістр	<table border="1"><tr><td>Курс</td><td>1-2</td></tr><tr><td>Семестр</td><td>1-4</td></tr></table>	Курс	1-2	Семестр	1-4				
Курс	1-2									
Семестр	1-4									
Спеціальність	025 «Музичне мистецтво»									
Освітньо-наукова програма	«Оркестрові духові та ударні інструменти: «Флейта», «Гобой», «Кларнет», «Фагот», «Саксофон», «Валторна», «Труба», «Тромбон», «Туба», «Ударні інструменти»									
Статус	<u>обов'язкова</u>	<table border="1"><tr><td>ECTS</td><td>16</td></tr><tr><td>Годин</td><td>480</td></tr><tr><td>Індивідуальні заняття</td><td>160</td></tr><tr><td>Самостійна робота</td><td>320</td></tr></table>	ECTS	16	Годин	480	Індивідуальні заняття	160	Самостійна робота	320
ECTS	16									
Годин	480									
Індивідуальні заняття	160									
Самостійна робота	320									
Форма контролю	<u>екзамен/</u> атестаційний іспит									

Інформація про викладача

ПІБ	Кушнір Антон Ярославович, кандидат мистецтвознавства, в.о. професора кафедри дерев'яних духових інструментів НМАУ імені П.І. Чайковського
Профіль викладача	https://scholar.google.com.ua/citations?hl=uk&user=9UtGdBwAAAAJ
e-mail	kushnirantonflute@gmail.com

Мета та завдання курсу

Метою навчальної дисципліни «Підготовка магістерської виконавської програми (фах) флейта» є підготовка фахівців освітнього ступеня «**Магістр** музичного мистецтва» (спеціалізація Оркестрові духові та ударні інструменти).

Завдання:

- надання студенту фундаментальних професійних знань і навичок;
- виховання фахівця обізнаного у проблематиці споріднених мистецьких галузей знань;
- виховання музиканта, здатного глибоко відчувати і мислити, любити свою професію, такого, що має прагнення до подальшого самовдосконалення.

Студент повинен засвоїти і знати:

- основи теорії та методології інтерпретації інструментальних творів;
- методи роботи над творами різних жанрів та стилів (соло, в ансамблі, оркестрі);
- психологію виконавської та педагогічної діяльності;
- норми професійного етикету та артистичної культури;
- історію виконавства на духових інструментах.

Магістр повинен мати комплекс навичок та вмійти:

- застосовувати різноманітні виконавські техніки та прийоми, які забезпечують якісне звуковидобування та звуковедення;
- використовувати здобуті знання та навички під час сольного музикування, а також під час гри у ансамблі, оркестрі;
- грати («читати») з аркуша;
- самостійно опановувати та інтерпретувати музичні твори;
- швидкого запам'ятовувати (вивчати на пам'ять) музичні твори;
- використовувати нетрадиційні засоби виразовості (мікрохроматика, багатозвуччя, тощо);
- грати на споріднених інструментах (флейті piccolo та альтовій флейті).

Підсумковими формами контролю з дисципліни «Підготовка магістерської виконавської програми (фах) флейта» за професійним та творчим розвитком студентів освітнього ступеня «Магістр» є іспити у 1 – 3 семестрах, державний іспит наприкінці 4 семестру. Крім того, протягом кожного семестру студент освітнього ступеня «Магістр» мусить не менше одного разу виступити в академічному концерті з спеціально підготовленою програмою, що створює певну ритмічність сценічного досвіду та виступає своєрідним аналогом обов'язкового семінару.

Для ефективної комунікації з метою розуміння структури навчальної дисципліни та її специфіки, засвоєння матеріалу використовується електронна пошта (e-mail), FB-месенджер, Viber, Googl meet, Zoom, а також навчальна платформа MOODLE.

Під час навчання та для взаємодії зі студентами використовуються сучасні інформаційно-комунікаційні та мережеві технології для вирішення навчальних завдань тощо.

Перелік тем

Тема 1. Технологічні складові виконавської майстерності
Тема 2. Раціональна постановка: компоненти та різновиди
Тема 3. Виконавські манери: традиції та специфіка
Тема 4. Виконавські стилі
Тема 5. Стильові особливості виконавських жанрів
Тема 6. Складові виконавської майстерності
Тема 7. Професійна етика музиканта-виконавця
Тема 8. Сучасні форми виконавської діяльності
Тема 9. Тенденції розвитку сучасного виконавства на духових інструментах
Тема 10. Українські національні традиції у сучасному академічному виконавстві
Тема 11. Провідні школи виконавства
Тема 12. Дослідження та накопичення репертуару як складова виконавської майстерності

Форми та технології навчання

Базова форма навчання визначена навчальним планом (очна, денна).

В сьогочасних реаліях пандемії в освітньому процесі запроваджена змішана форма навчання як синтез онлайн та офлайн форм.

Навчальні ресурси

Усі необхідні для вивчення навчальної дисципліни основні та додаткові матеріали надсилаються студенту.

Методи контролю

Підсумковими формами контролю з дисципліни «Підготовка магістерської виконавської програми (фах) флейта» за професійним та творчим розвитком студентів освітнього ступеня «Магістр» є іспити у 1 – 3 семестрах, атестаційний іспит наприкінці 4 семестру. Крім того, протягом кожного семестру студент освітнього ступеня «Магістр» мусить не менше одного разу виступити в академічному концерті з спеціально підготовленою програмою, що створює певну ритмічність сценічного досвіду та виступає своєрідним аналогом обов'язкового семінару.

Система оцінювання

№ з/п	Контрольний захід оцінювання	Всього %
1.	Академічний концерт	30
2.	Відвідування занять	20
3.	Атестаційний іспит	50
4.	Всього	100

Критерії оцінювання знань студентів

90-100-А (відмінно) – відповідає яскравій грі флейтиста із якісною реалізацією всіх технологічних компонентів виконавської майстерності;

82-89-В (добре) – відповідає якісному виступу флейтиста, але з наявністю незначних недоліків;

74-81-С (добре) – відповідає впевненому виступу флейтиста, але з наявністю певних вад;

64-73-Д (задовільно) – наявність значних вад у грі виконавця;

60-63-Е (задовільно) – представлені твори не відповідають вимогам НМАУ, наявність значних вад у грі виконавця;

35-59-ФХ (незадовільно) – рівень виконання твору студентом не відповідає вимогам НМАУ.

Інклюзивне навчання

Передбачене викладання навчальної дисципліни для студентів з особливими освітніми потребами.

Навчання іноземною мовою (за потреби)

За потреби навчальна дисципліна може викладатися англійською мовою. За бажанням студентів допускається вивчення матеріалу за допомогою англійськомовних онлайн-курсів за тематикою, яка відповідає тематиці конкретних занять.

Неформальна освіта

Впродовж вивчення навчальної дисципліни «Спеціальний інструмент (Флейта)» передбачається участь студентів у науково-методичних, практичних конференціях, конкурсах творчих робіт, майстер класах, відвідування культурно-мистецьких проєктів, театрів, мистецьких експозицій та виставок, музичних фестивалів, конкурсів тощо.

Рекомендована література:

1. Академія музичної еліти України: Історія та сучасність: До 90-річчя Національної музичної академії України імені П. І. Чайковського. – К.: Музична Україна, 2004. – 560 с.
2. Андрій Проценко: Життєпис. Спогади / [Упоряд. та комент.: І. Д. Гамкала, Л. А. Проценко]. – К.: Музична Україна, 1990. – 286 с.
3. Антонов В. С. Андрій Федорович Проценко / В. С. Антонов // Виконавські школи вищих учбових закладів України: тематичний збірник наукових праць. – К.: Київська державна консерваторія ім. П. І. Чайковського, 1990. – С. 173-177.
4. Антонов В. С. Вільгельм Мар'янович Яблонський / В. С. Антонов // Виконавські школи вищих учбових закладів України: тематичний збірник наукових праць. – К.: Київська державна консерваторія ім. П. І. Чайковського, 1990. – С. 168-173.
5. Антонов В. С. Естафета від вчителя / В. С. Антонов // Андрій Проценко: Життєпис. Спогади. К.: Музична Україна, 1990. – С. 74-77.
6. Апатський В. М. Історія духового музично-виконавського мистецтва/ В. М. Апатський. – К.: НМАУ ім. П. І. Чайковського, 2010. – 320 с.
7. Апатський В. М. Історія духового музично-виконавського мистецтва. Книга II / В. М. Апатський. – К.: НМАУ ім. П. І. Чайковського, 2012. – 408 с.
8. Апатський В. М. Основи теорії методики духового музично-виконавського мистецтва / В. М. Апатський. – К.: НМАУ ім. П. І. Чайковського, 2006. – 432 с.
9. Белявіна Н. Д. Заснування і розвиток вітчизняних музичних конкурсів виконавців гри на флейті: 30-90-ті роки ХХ століття / Н. Д. Белявіна, Ю. І. Шутко // Вісник Державної академії керівних кадрів культури і мистецтв: Щоквартальний науковий журнал. – К., 2009. – № 3. – С. 72-76.
10. Богданов В. О. Класи духових інструментів у музичному училищі при Київському відділенні ІРМТ (1870 - 1913 рр.) / В. О. Богданов // Вісник Харківської держ. академії дизайну і мистецтв. – Харків, 2006. – № 7. – С. 26-34.
11. Богданов В. О. «Фантазія на дві українські народні теми» для флейти та фортепіано М. Лисенка / В. О. Богданов // Музичне мистецтво: Зб. наук. ст. – Донецьк, 2005. – Вип. 5. – С. 274-282.
12. Вовк Р. А. Київська школа духових та ударних інструментів у контексті сучасного виконавства: (видатні особистості) / Р. А. Вовк // Історія становлення та перспективи розвитку духової музики в контексті національної культури України [Зб. матеріалів Всеукраїнської наук.-практ. конф.]. – Рівне: Волинські обереги, 2006. – Вип. I. – С. 21-25.
13. Дзисюк В. Гра на флейті як художній феномен / В. Дзисюк [Автореф. дисертації канд. мистецтвознавства: спец. 17.00.03 – муз. мистецтво]. – Одеса, 2006. – 17 с.
14. Дзисюк В. Ментальні ритми трактовки флейтового тембру (на прикладі концерту для флейти і камерного оркестру В. Губаренка) / В. Дзисюк // Метроритм-1 [Колективна монографія. Ред. І. М. Юдкін]. – К., 2002. – С. 129-131.
15. Зільберман Ю. Київське музичне училище. Нарис діяльності. 1868-1924 / Ю. Зільберман [Монографія]. – К.: «Типографія «Клякса», 2012. – 480 с. + 112 с. іл.
16. Карпак А. Я. Флейтове мистецтво в музичній культурі Львова (19 - 20 ст.) / А. Я. Карпак [Дисертація канд. мистецтвознавства: спец. 17.00.03 – муз. мистецтво]. – К., 2002. – 198 с.
17. Качмарчик В. П. Німецьке флейтове мистецтво XVIII–XIX ст. / В. П. Качмарчик [Монографія]. – Донецьк, 2008. – 311 с.
18. Качмарчик В. П. Перманентний видих у виконавстві на духових інструментах: проблеми історії та фізіології / В. П. Качмарчик [Автореф. дисертації канд. мистецтвознавства: спец. 17.00.03 – муз. мистецтво]. – К., 1995. – 23 с.
19. Качмарчик В. П. Реформа Т. Бьома і перспективи розвитку сучасної флейти / В. П. Качмарчик // Українське музикознавство. – К.: НМАУ ім. П. І. Чайковського, 2004. – Вип. 33. – С. 478-487.
20. Качмарчик В. П. Роль Й. Кванца у становленні німецької флейтової школи / В. П. Качмарчик // Виконавське музикознавство. Науковий вісник. – К.: НМАУ ім. П. І. Чайковського, 2005. – Вип. 47. – Книга 11. – С. 91-100.

21. Круль П. Ф. Національне духове інструментальне мистецтво українського народу (малодосліджені сторінки історії) / П. Ф. Круль [Монографія]. – К.: НАН України, 2000. – 324 с.
22. Кушнір А. Я. Історія кафедри духових інструментів НМАУ імені П. І. Чайковського в портретах особистостей / А. Я. Кушнір // Науковий вісник НМАУ імені П. І. Чайковського. – К., 2011. – Вип. 93. – С. 95-102.
23. Кушнір А. Я. Професор В. С. Антонов: специфіка педагогічних принципів / А. Я. Кушнір. – Режим доступу: <http://uasol.com/index.php?aid=3355>
24. Кушнір А. Я. Проблематика розвитку флейтового виконавства на пострадянському просторі (на прикладі Київської флейтової школи) / А. Я. Кушнір // Вісник Державної академії керівних кадрів культури і мистецтв. – К., 2012. – Вип. 2. – С. 162-166.
25. Кушнір А. Я. Специфіка спадковості традицій в українському флейтовому мистецтві / А. Я. Кушнір // Вісник ХДАДіМ. – Харків, 2011. – Вип. 4. – С. 204-207.
26. Кушнір А. Я. Специфіка формування репертуару епохи романтизму у виконавській діяльності представників київської флейтової школи / А. Я. Кушнір // Науковий вісник НМАУ імені П. І. Чайковського. – К., 2011. – Вип. 102. – С. 138-144.
27. Кушнір А. Я. Творчість Й. Й. Кванца в контексті розвитку європейських національних флейтових шкіл / А. Я. Кушнір // Науковий вісник НМАУ імені П. І. Чайковського. – К., 2008. – Вип. 70. – С. 88-95.
28. Кушнір Я. В. Технологія виконавства на флейті / Я. В. Кушнір, А. Я. Кушнір. – Луганськ: Книжковий світ, 2008. – 100 с.
29. Павленко О. Ф. Український флейтовий концерт: генеза та тенденції розвитку / О. Ф. Павленко [Автореф. дисертації канд. мистецтвознавства: спец. 17.00.03 – муз. мистецтво]. – Львів, 2012. – 18 с.
30. Рудчук Ю. А. Становлення виконавської школи гри на духових інструментах у Києві (XVII – перша половина XX століть) / Ю. А. Рудчук. – Режим доступу: http://www.nbuv.gov.ua/portal/Soc_Gum/Mz/2011_20/5.pdf
31. Шутко Ю. І. Флейтове мистецтво XX століття в контексті української культури / Ю. І. Шутко [Дисертація канд. мистецтвознавства: спец. 17.00.03 – муз. мистецтво]. – Львів, 2010. – 196 с.

Допоміжна література

32. Artaud P.-Y. La flûte / Pierre-Yves Artaud. – Paris: J.-C. Lattès - Salabert, 1986. – 95 p.
33. Bate Ph. The flute: a study of its history, development and construction / Philip Bate. – London: Benn, 1969. – 268 p.
34. Böhm T. Die flöte und das Flötenspiel in akustischer, technischer und artistischer Beziehung / Theobald Böhm. – Leipzig-Berlin: Zimmerman, 1871. Reprint, 1980. – 34 S.
35. Brown R. The early flute: a practical guide / Rachel Brown. – Cambridge University Press, 2002. – 184 p.
36. Chapman F. B. Flute Technique / Frederick Bennett Chapman. – London Oxford University Press, 1964. – Third Edition. – 84 p.
37. Galway J. Flute / James Galway // Yehudi Menuhin Music Guides. – London: Macdonald, 1982. – 244 p.
38. Köhler E. Köhler's Endorsement of Zimmermann Flutes / Ernesto Köhler. – Режим доступу: <http://oldflutes.com/articles/zimmkoh.htm>
39. Lenski K., Ventzke K. Das Goldene Zeitalter der Flöte Frankreich 1832-1932 / Karl Lenski, Karl Ventzke. – Celle: Moeck Verlag, 1992. – 268 S.
40. Lorenzo L. de My complete story of the flute / Leonardo De Lorenzo. – Texas Tech University Press, 1992. – 660 p.
41. Oleskiewicz M. The flutes of Quantz: Their Construction and Performing Practice / Mary Oleskiewicz // The Galpin Society Journal. – 2000. Apr. – Vol. 53. – P. 201-220.
42. Powell A. The Flute / Ardal Powell. – Yale University Press, 2003. – 347 p.
43. Quantz J. J. Versuch einer Anweisung, die Flöte traversiere zu spilen / J. J. Quantz. – Reprint der Ausgabe Berlin, 1752. Mit einem Vorwort von H.-P. Schmitz. Mit einem Nachwort, Bemerkungen, Ergänzungen und Registern von H. Augsburg. 4 Auflage. – Kassel: Bärenreiter-Verlag. Karl Vötterle GmbH & Co. KG, 2004. – 424 S.
44. Schmitz H-P. Querflöte und Querflötenspiel in Deutschland während des Barockzeitalters / H-P. Schmitz. – Kassel: Bärenreiter, 1958. – 89 S.

45. Solum J. The early flute / John Solum, Anne Smith. – Oxford University Press, 1995. –184 p.
46. Toff N. The flute book: a complete guide for students and performers / Nancy Toff. – Oxford University Press, 1996. – 495 p.
47. Toff N. The development of the modern flute / Nancy Toff. – Taplinger Pub. Co., 1979. – 268 p.

Інформаційні ресурси

48. <http://flutehistory.co.uk/>
49. <http://www.flutehistory.com/>
50. <http://www.knmau.com.ua/>
51. <http://www.nsou.com.ua/history.html>